

Vanhaa viinaa uusissa leileissä

eli anarkismi pukeutuneena uusiin
muotoihin

Saksalainen anarko-sosialisti, syndikalisti, industrialisti tai itse ilmeinen anarkisti — miksi häntä nyt sanoisimmekaan, sillä oppi itse asiassa on kaikilla sama, vaikka ne eri maissa suvaitsevat käyttää visseistä syistä eri nimityksiä — tohtori Friedeberg lausui eräässä Berliinissä v. 1905 pitämässään puheessaan mm. seuraavaa:

“Parlamenttarisuuden ihanteellinen peruste, sosialististen ajatusten levittäminen, luokkatietoisuuden lisääminen, on paljoo paremmin täydennettävissä yleislakon aatteen kautta, sekä paljoo nopeammin ja vankemmin, käyttämällä sitä voimaa, mikä nykyään tuhlataan parlamenttarisuuteen, suoranaiseen ja välittömään opetukseen ja agitatoraukseen puheilla ja kirjoituksilla kansajoukkojen keskuudessa. Me emme johda mitään poliittista järjstää. Taistelumme on taloudellista ja sielullista laatua. Aseittemme tulee sentakia myös olla taloudellisia ja sielullisia. Me emme saa koskaan unhottaa, että valtio todellisesti ei ole mitään muuta kuin oleellista käsitettä vailla oleva sana, että valtiolla on merkityksensä vain niin kauan kuin on sorrettuja ja että sinä hetkenä, jolloin köyhälistön yhteiskuntajärjestys on perustettu ei ole enään oleva sorrettuja ja että valtio sentakia lakkaa olemasta. Valtion ja poliittisen vallan aatos edellyttää ehdotto-

masti johtajain ja johdettavien olemassaoloa. Meidän tarkoituksemme ei sentakia ole valtiollisen vallan valtaaminen, vaan ainoastaan muodostaa köyhälistön taloudellinen järjestelmä ja teollisuuselämä siten, että riistämisen ja orjuus lakkaa.

Kaikista asioista mitä parlamenttissa käsitellään on 99 prosenttia aivan meitä liikuttamattomia ja ne katoavat sinä hetkenä, jolloin köyhälistö kukistaa valtavalinnon.”

Käsiteltyään tuota Friedebergin puhetta tapansa mukaisella kovakouraisuudella Jenan puoluepäivillä 1905 lausui August Bebel lopuksi:

“Jos minun on joskus tehnyt mieleni vannomaan, että olemme päämme menettäneet ja että poliittinen sivistyksemme on katoamassa, niin oli se sinä päivänä jolloin luin, että Saksan valtakunnan pääkaupungissa kolmetuhatta työläistä saattoi hyväksyä Friedebergin esittämän se kasotkun. Mutta kaikella on selityksensä. Meillä oli samallaisia kokemuksia sosialistilain vallitessa. Silloinkin rivi joskus särkyi ja joku tovereista ei tyytynyt. Berliinissä meillä oli ns. “paikalliset”, jotka olivat vallan hupsuja sentakia, että emme edis tuneet heidän mielestensä kylliksi. Mutta he eivät luonnollisesti voineet kukistaa puolueen keskustaa. Sentähden he suutuivat ammattijärjestöille, suut-

tuivat puolueen virkailijoille, joiden olisi pitänyt pyöryttää heidät polvelleen ja läimäytellä pakaroille.

Niin kauan kuin vanha Kesler eli, joka kaikista erehdyksistään huolimatta kuitenkin yhä oli sosialidemokraatti, kykeni hän pitämään noita huimapäitä aisoissa. Mutta Kesler on kuollut, johto on kadonnut ja sentähden, kun nyt tulee Friedeberg ja nostaa vastustuksen melun puoluetta ja ammattijärjestöjä vastaan, niin hänelle huudetaan: "Friedeberg on meidän mies."

Mutta vieläkin on varmasti tovereita, jotka sanovat: "Maltta-kaahan, tuo haiskahtaa liiksi anarkismilta. He — anarkistiset teonpropagannan ihailijat — istuvat yhdessä alas ja puhuvat sängen viisaasti sekä antavat teille päätösesityksiä, niin selitettyinä, että kukaan maailmassa ei voi niistä sellaista esille saada, mutta asiaintila kehittyä mahdollisesti edelleen."

Kun täällä Amerikassakin hyvin tunnettu Kaapo Murros noin kolmisen vuotta sitten julkaisi Suomessa parlamenttaarista toimintaa halveksuvan lentokirjansa ja vuosi myöhemmin samassa hengessä esitetyn menettelytapalustuksensa Kotkan puoluekokousta varten sekä kun sittemmin seurasin täällä Amerikassa käytyä kynäsotaa industrialistien ja sosialidemokraattien kesken, niin vainusi minun sosialidemokratiset haistimeni myös sekä Murroksen että muiden industrialistien esityksissä anarkistista käryä, vaikka se kylläkin oli niissä niin kätkeytyä, että sitä oli — kuten Bebel sanoo — mil-

tei mahdoton niistä esille saada.

Mutta asiaintila on kehittynyt edelleen.

Suomalaisille ominaisella varovaisuudella ovat meidän syndikalistit tai industrialistit, kuten he täällä Amerikassa itseänsä nimittävät, salanneet niin taitavasti anarkistiset tarkotusperänsä, että suuri sosialidemokraattinen enemmistö ei sitä vieläkään näytä älyvän, vaikka tänä kesänä puoluelehtien palstoilla käydystä polemiikista jo on industrialistein taholta suositettu anarkistisia "suoran toiminnan" — teon propagannan — muotoja, kuten "koneitten särkemistä" ym. saboteesin nimellä kutsuttuja anarkistisia taistelutapoja.

Onpa niin muotoin velvollisuutemme riipaista kerta kaikkiaan pois suomalaisen köyhälisön silmiltä se hämähäkin verkko, jota sen silmille on viimeaikoina kudottu. On jo aika heittää hiiteen sosialidemokratista liikettä vahingoittava helläntuntoisuus ja persoonasymptiat sekä todeta

Industrialismin ja anarkismin yhteensuuluvaisuus.

Mutta toiselta puolen olkoon jo heti alussa sanottu, että tätä kirjotelmää ei aiheuta pienimmässäkään määrässä persoonalliset syyt, tai johtajakunniasta riitelemine. Älköön liion otaksuttako, että leipäpaikka intressit määräisivät kirjoituksieni sisällön sillä mieluummin hankkisin toimeentuloni millä muulla keinoin tahansa — jotapaitsi minulla on siihen tilaisuus — kuin politikoimisella, ellei vakaumuk-

seni ja elämäni pyhittäminen sosialidemokratian edistymiselle velvoittaisi sanomaan tai kirjoittamaan sitä, minkä kulloinkin puolueen edun kannalta välttämättömäksi havaitsen.

Seuraava todistelu anarkismin ja industrialismin yhteenkuuluvaisuudesta tapahtuu sitäpaitsi näiden kumpaisenkin aatesuunnan omien eteviksi tunnnettujen auktoriteettien lausunnoilla, joi-ten ei ole suinkaan minun tahi jonkun muun sosialidemokratian viaksi luettava, että niin todellakin on laita.

Ruotsin nuorsosialistien pyynnöstä kirjoittamassaan 256 sivua laajassa, viime vuonna painosta ilmestyneessä teoksessaan, "*Syndikalismi, sen olemus, teoria ja taktiikka*", selostaa G. H:son Holmberg syndikalismin suhdetta anarkismiin seuraavalla tavalla:

Anarkismi on myös entisestä kansainvälisestä työväenliitosta ns. internationalesta lähtöisin oleva sosialistinen oppi ja teoria. Se antaa meille selityksen niihin moniin yhtäläisyyksiin, joita löytyy anarkismin ja syndikalismin välillä. Molemmat opettavat suoranaista — väkivaltaista — toimintaa, molemmat ovat valtiovastaiset ja niin muotoin myös parlamentarismia vastustavat sekä ylipäänsä kansanvaltaisuutta vastustavat."

Huomatkaa tarkoin edellisen lauseen viimeiset sanat! Nämä proletariaatin, köyhälistöjoukkojen, suosiota tavoittelevat anarkismin, syndikalismin, industrialismin, anarkososialismin tai nuorsosialismin nimellä esuntyvät industrialistiset maailman-

parantajat, ovat "*ylipäättään kai-ken kansanvaltaisuuden vastustajia*".

"Kansanvaltaisuus ja syndikalismi ovat toisiansa vastaan kuin kaksi vastakkaista napaa", sanoo syndikalisti Holmberg. "Kansanvaltaisuus ilmenee tiedottomana enemmistönä, joka yleisen äänioikeuden avulla muodostaa joukkion sortaaksensa itsetietoisien ja tahdoiltaan vahvan vähemmistön kansan suvereniteetin voimalla."

Tuo syndikalistien kansanvaltaisuutta niin jyrkästi vastustava kanta, että syndikalismi ja kansanvaltaisuus pidetään aivan toisensa äärimmäisinä vastakohtina, voidaan ymmärtää ainoastaan anarkististen auktoriteettien avulla

"Minua tahdotaan saada uhraamaan omat etuni valtion etujen hyväksi. Minä sitä vastoin julistan sodan jokaista valtiota, kansanvaltaisintakin vastaan, sodan elämästä ja kuolemasta." Niin kirjoittaa anarkismin suuri oppi-isä Max Stirner teoksessaan "*Ainoa ja hänen omaisuutensa*". Ja Stirner jatkaa: "Jokainen valtio on hirmuvaltio, olkoonpa siinä sitten yksi tai useampia yksinvaltiaita, taikka olkootpa niinkin tasavallassa ajattelempa olevan, kaikki herroja, toisin sanoen, sortakoon kukin toinen toistaan. Niin on asianlaita, kun kulloinkin vallits-va laki tai ehken *kansankokouksen lausuma tahto* asetetaan yksityiselle laiksi, jota hänen tulee totella, tai jota hänen velvollisuutensa on totella. Ja vaikka ajattelisimme sellaisenkin tapauksen, että jokainen yksityinen kansassa olisi lausunut saman tahdon ja että

tämän kautta olisi syntynyt täydellinen "yhteistahto", olisi asian laita sittenkin sama. — Tahtoni olisi tässä tapauksessa kahleissa. Kirottu tasapaino! Minun oma luomani, nimittäin määrätty tahdonilmaisuus olisi muuttunut hallitsijakseni. Minä, luoja, tulisin tahdossani ja toiminnassani estetyksi."

Nietzschen, syndikalisteille niin mieluiset lauseet valtiosta, että syndikalisti Holmberg niiden johdosta huudahtaa: "Kuulkaamme mitä saksalainen filosofi sanoo valtiosta", täydentävät niin mainiosti Stirnerin kauhua valtiota vastaan: "Valtio on kylmimmän nimi kaikista kylmistä hirviöistä. Kylmästi se valhetteleekin. Ja tämä valhe matelee sen suusta: Minä, valtio, olen kansa. Valtioksi minä kutsun sitä, missä kaikki kadottavat itsensä hyvät ja huonot; valtioksi, missä kaikkien pitkäällisimmän itsemurhan nimi on — "elämä".

Mutta vapaana on maa vielä nytkin suurille sieluille.

Siellä, missä valtio lakkaa, siellä vasta alkaa ihminen. Katsokaa toki sinne veljeni!"

Niin huudahtaa se suuri saksalainen anarkistifilosofi Nietzsche kuvittelemillensa yli-ihmisille. Heti tämän sanottuaan kehottaa hän näitä "yli-ihmis"-veljiänsä pakenemaan kansaa, jota hän suvaitsee suuressa ylimielisyydessään nimittää "torin kärpäseksi", "roskaväeksi", "tarantelleiksi" ym. ja joka kerskaton uhmaa, ei tahtovansa "tulla sekoitetuksi ja sotketuksi yhdenvertaisuuden saarnaajiin".

Mutta ei se estä syndikalisteja hyväksymästä Nietzschen yhtä

vähän kuin Stirnerin an huipuunsa kehitettyjä industrialistisia opetuksia, sentähden että syndikalistit omaksuvat täydelleen muutkin anarkistiset opetukset, tai ovat oikeastaan uudella nimityksellä esiintyviä anarkisteja.

Että niin todellakin on laita, sitä eivät itse rehelliset syndikalistitkaan kiellä. Päinvastoin toteaa G. Holmberg ennen mainitussa teoksessaan tämän ehkä monesta mahdollottomalta tuntuvan väitteeni, myöntämällä, että "ne monet yhtymäkohdat, joita on olemassa vanhasta internationaalesta lähteneen anarkismin — siis Bakuninin — ja nykyaikaisen syndikalismin välillä, ovat johtaneet siihen, että suuri joukko kollektivistisiä anarkisteja on liittynyt syndikalistiseen liikkeeseen."

Ja hollantilainen anarkistis-syndikalistinen kirjailija, Chr. Cornelissen sanoo, että "syndikalististen anarkistien yhteydessä, sts. syndikalistisessä liikkeessä, on nykyisin "varmasti yhdeksän kymmenettä osaa kaikista anarkisteista."

Nämä periaatteellisesti kaikkea järjestystä vastustavat herat anarkistit, ovat siis nykyään erinomaisen hyvin järjestyneet käytännöllisistä syistä. Mitkä ne käytännölliset syyt ovat, se käy epäämättömän selväksi Amsterdamin v. 1907 pidetyn kansainvälisen anarkistikongressin seuraavasta päätöslauselmasta:

"Kansainvälinen anarkistikongressi selittää ammattiyhdistykset niin hyvin taisteluvälineiksi luokkitaistelussa, parempien työetujen saavuttamiseksi, kuin myös työväestön yhteenliittymiseksi,

joita voidaan käyttää välikappaleina muutettaissa kapitalistista yhteiskuntaa anarkistiseksi kommunistiyhteiskunnaksi.

Samalla kuin kongressi selittää väliaikaiseksi välttämättömyydeksi erityisten vallankumouksellisten syndikalististen järjestöjen perustamisen, suosittaa se tovereita myös tukemaan sellaisia yleisiä ammattiyhdistysjärjestöjä, joihin saman ammatin kaikilla työläisillä on säänpääsy.

Mutta kongressi asettaa anarkistien velvollisuudeksi muodostaa edellämainituissa järjestöissä vallankumouksellisen aineksen sekä levittämään ja tukemaan ainoastaan sitä laatua olevia suoran toiminnan "direktaktion" muotoja, lakkoja, poikottauksia, saboteesia ym., jotka itsessään sisältävät vallankumouksellisen luonteen yhteiskunnallisessa uudistusmerkityksessä.

Anarkistit pitävät syndikalistista liikettä ja suurlakkoa valtavina taistelukeinoina, mutta ei silti korvaavana yhteiskunnallista vallankumousta.

Poliittisten joukkolakkojen puhjetessa kehoitetaan tovereita liittymään niihin mukaan, mutta

vaikuttamaan niin, että taloudellisia vaatimuksia niissä esitetään.

Anarkistit ovat vakuutettuja siitä, että kapitalistisen yhteiskunnan murskaaminen (zertymmerung) voidaan suorittaa ainoastaan aseellisen kapinan kautta ja väkivaltaisella anastuksella, käyttäessä hyväkseen enemmän tai vähemmän laajaperäisiä yleislakkoja sekä syndikalistista liikettä, ei saa unhottaa enemmän suoranaisia taistelukeinoja hallitusten sotilasvaltaa vastaan."

Edellä oleva julistus on jo kylläksi selvä näyte siitä, että vanhasta internationaalesta Marxin pois potkiman Bakuninin jälkeläiset tarjoavat meille vanhaa, vallankumouksellisesti päihdyttävää viinaansa uusissa ajankummaisissa leleissä ja väärillä etiketeillä varustettuna. Mutta meidän sosialidemokraattien velvollisuus on Marxin tavoin tehdä selvä pesäero näiden hulluttelevien tovereiden kanssa, ahdistamalla ne omalle alueelleen, sotkemasta ja vahingoittamasta köyhälistön järkipäätä luokkataste'ua.

Siinä mielessä jatkan seuraavassa Sakenien numerossa tätä selostustani.

Eetu Salin.

